

เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๓ (ฉ-๗)

เฝ้าระวัง หนอนกออ้อย

อ้อยเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ มีพื้นที่ปลูกอ้อยทั่วประเทศ ๕,๓๕๖,๔๔๘.๖ ไร่ ส่วนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชัยนาท มีพื้นที่ปลูก ๕๐๔,๖๔๔.๔๔ ไร่ พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดลพบุรี ชัยนาท สระบุรี สิงห์บุรี และอ่างทอง (ข้อมูล ทบก. ณ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓) ปัญหาสำคัญประการหนึ่งในการปลูกอ้อย คือแมลงศัตรูอ้อย ซึ่งทำให้ผลผลิต และคุณภาพอ้อยลดลง ในปีที่มีการระบาดรุนแรง เช่น ปี ๒๕๔๔-๒๕๔๕ หนอนเจาะลำต้นทำให้ผลผลิตลดลง ประมาณ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ (ณัฐกฤต พิทักษ์, ๒๕๕๓) นับว่าก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างมาก ซึ่งหนอนกออ้อย เป็นปัญหาสำคัญอันดับต้นๆ โดยเฉพาะช่วงที่อ้อยอยู่ในระยะแตกกอ ประกอบกับสภาวะฝนแล้ง ทำให้หนอนกอ ระบาด ทำให้ความเสียหายมากยิ่งขึ้น

หนอนกออ้อยหรือหนอนเจาะลำต้นอ้อย ทำความเสียหายโดยตัวหนอนจะอาศัยกัดกินอยู่ภายในหน่อ หรือลำต้นอ้อย ทำให้ยอดเหี่ยวและแห้งตาย หากหนอนเข้าทำลายมากในระยะอย่างปล้องจะทำให้เป็นแผลภายใน อ้อยหักล้มเสียหาย ซึ่งพบการระบาดทำความเสียหายให้กับอ้อยในพื้นที่ปลูกทั่วประเทศ หนอนกออ้อยที่เป็นศัตรู สำคัญของอ้อยที่พบในประเทศไทยมี ๖ ชนิด คือ หนอนกอลายจุดเล็ก หนอนกอสีขาว หนอนกอสีชมพู หนอนกอ ลายใหญ่ หนอนกอลายจุดใหญ่ และหนอนกอลายแถบแดง (ศูนย์วิจัยพืชไร่น้ำพุร้อนบุรี, ๒๕๖๑)

จากการลงสำรวจแปลงปลูกอ้อยในเขตอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท ช่วงต้นเดือนพฤษภาคม อ้อยอยู่ใน ระยะแตกกอ พบหนอนกอที่เข้าทำลายอ้อย ๓ ชนิด คือ หนอนกอสีชมพู หนอนกอสีขาว และหนอนกอลายจุดเล็ก ซึ่งหนอนกอแต่ละชนิดมีลักษณะดังนี้

หนอนกอสีชมพู (*Sesamia inferens* Walker)

ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน ปีกสีน้ำตาลอ่อน มีอายุประมาณ ๑๐ วัน ไข่เป็นเม็ดกลม วางเป็นกลุ่ม ในชอกกาบใบ กลุ่มละ ๒๐-๑๐๐ ฟอง ระยะไข่ ๖-๗ วัน ตัวหนอนสีชมพู อายุ ๓๐-๕๐ วัน ดักได้ ๑๐-๑๒ วัน ผีเสื้อเพศเมีย สามารถวางไข่ได้ ๒๐๐-๓๐๐ ตัว

ลักษณะการทำลายของหนอนกอสีชมพู

ตัวหนอนเข้าทำลายบริเวณโคนยอดอ้อยที่กำลังเจริญเติบโต ในระยะอ้อยแตกกอและระยะอ้อยอย่างปล้อง ทำให้ยอดแห้งตาย จะพบรูทำลาย ๑-๒ รู ที่ยอดอ่อนของลำอ้อย

หนอนกอสีขา (*Scirpophaga excerptalis* Walker)

ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน สีขาว อายุ ๖-๑๐ วัน ไข่เป็นกลุ่มมีขนสีน้ำตาลปกคลุม ระยะไข่ ๔-๖ วัน ลำตัวหนอนสีขาวซีด ระยะหนอน ๓๔-๔๐ วัน ดักแต่อายุ ๘-๑๐ วัน

ลักษณะการทำลายของหนอนกอสีขา

ตัวหนอนจะเข้าทำลายใบยอดที่กำลังเจริญเติบโต โดยเจาะเข้าที่เส้นกลางใบอ้อยที่เพิ่งคลี่ใบ ทำให้ใบยอดมีรูพรุน โดยเข้าทำลายระยะอ้อยแตกกอและระยะอ้อยเริ่มย่างปล้อง

หนอนกอลายจุดเล็ก (*Chilo infuscatellus* Snellen)

ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน สีน้ำตาลฟางข้าว อายุ ๗-๑๒ วัน ไข่เป็นกลุ่มสีขาวครีมเรียงซ้อนกันคล้ายเกล็ดปลาอยู่ใต้ใบและบนใบอ้อย ระยะไข่ ๓-๖ วัน บนตัวหนอนมีจุดขนาดเล็กสีน้ำตาลปล้องละ ๒ คู่ ระยะหนอน ๓๐-๓๕ วัน ระยะดักแต่ ๕-๘ วัน

ลักษณะการทำลายของหนอนกอลายจุดเล็ก

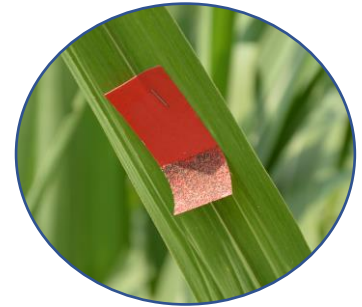
ตัวหนอนเข้าทำลายโคนหน่ออ้อย จะพบรูทำลายขนาดเล็กหลายรูบนหน่ออ้อย มักเข้าทำลายอ้อยระยะแตกกอ โดยเฉพาะช่วงที่อ้อยอายุ ๑ ½ - ๔ เดือน หรือเมื่อสภาพอากาศร้อนและแห้งแล้ง

การป้องกันกำจัด

๑. หมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบหน่ออ้อยหรือลำที่ถูกทำลาย ให้ตัดและนำออกทำลายนอกแปลงจะลดความเสียหายและลดการระบาดได้มาก
๒. ในการเก็บเกี่ยวอ้อยไม่ควรเผาใบ (แปลงที่มีการเผาใบอ้อยจะมีหนอนกอเข้าทำลายมากกว่าแปลงที่ไม่มีการเผาใบ)
๓. ในอ้อยต่อ การใช้ใบอ้อยคลุมดินหลังเก็บเกี่ยวจะลดการเข้าทำลายของหนอนกอลายจุดเล็กและหนอนกอสีชมพู

๔. ระยะอ้อยแตกกอ หากพบการทำลายต่ำกว่า ๑๐% (หรือระยะอ้อยเป็นลำ พบการทำลายต่ำกว่า ๒๐ %) ปลอ่ยแตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา อัตรา ๒๐,๐๐๐ ตัว/ไร่ ทุก ๑๕ วัน อย่างน้อย ๕ ครั้ง หรือ ปลอ่ยแมลงหางหนีบ ๑๐๐ – ๒,๐๐๐ ตัว/ไร่
๕. การใช้สารเคมีกำจัดแมลง สำหรับแปลงที่อยู่ในเขตชลประทาน อาจใช้สารกำจัดแมลง เช่น cypermethrin (Ripcord ๑๕%) อัตรา ๒๐ มล./น้ำ ๒๐ ลิตร หรือ deltamethrin (Decis ๓%) อัตรา ๑๕ มล./น้ำ ๒๐ ลิตร ตอนปลูกหรือ ๔๕ วันหลังงอก หรือในระยะอ้อยแตกกอที่พบการทำลายมากกว่า ๑๐% หรือ ในระยะอ้อยเป็นลำที่พบการทำลายมากกว่า ๒๐%
๖. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติในแปลงอ้อยโดยการไม่เผาใบ ศัตรูธรรมชาติในแปลงอ้อย เช่น
 - แตนเบียนไข่ *Trichogramma* sp.
 - แตนเบียนไข่ *Telenomus* sp.
 - แตนเบียนไข่ *Tetrastichus* sp.
 - แตนเบียนหนอน *Cotesia* sp.
 - แตนเบียนหนอน *Bracon chinensis* Szepilgeti
 - มวนพิฆาต มวนเพชฌฆาต และแมลงหางหนีบ
 - มด *Anthicus ruficollis* Saund และ *Formicomus braminus*

เอกสารประกอบการเรียบเรียง

ศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีวินทรีย์แห่งชาติภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ๒๕๕๖.
เทคนิคการเพาะเลี้ยงศัตรูธรรมชาติและการควบคุมหนอนกออ้อยโดยชีววิธี. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
 เทคนิคการเพาะเลี้ยงศัตรูธรรมชาติและการควบคุมหนอนกออ้อยโดยชีววิธี. ๒๖-๒๘ มีนาคม ๒๕๕๖.
 ณ ศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีวินทรีย์แห่งชาติภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 จังหวัดขอนแก่น. (อัคราเนนา)

ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี. ๒๕๖๑.การจัดการศัตรูอ้อยแบบผสมผสาน.

สถาบันวิจัยพืชไร่ กรมวิชาการเกษตร.๒๕๕๔. เอกสารวิชาการ การป้องกันกำจัดศัตรูอ้อย. กรุงเทพฯ.ชุมนุมสหกรณ์
 การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.